

Typisch Stapperst

Cultuurnota

januari 2024

gemeente
Staphorst

Typisch Stapperst

Cultuurnota

januari 2024

*Na 25 jaar weer
melkbussen aan
de weg*

gemeente
Staphorst

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
Leeswijzer	8
1. Cultuurbeleid: wat, waarom?	10
1.1 Aanleiding	10
1.2 Visie en reikwijdte	11
2. Het culturele landschap van Staphorst.....	15
2.1 Typisch Staphorst	15
2.2 Inwonerparticipatie	21
3. Doelstellingen cultuurbeleid	23
3.1 SWOT	23
3.2 Uitgangspunten en doelstellingen	27
3.3 Educatie: iedereen kan kennismaken met kunst en cultuur	29
3.4 Participatie: ieder die cultureel actief wil zijn, kan dat zoveel mogelijk lokaal doen.....	30
3.5 Preventie: kunst en cultuur bevordert positieve gezondheid.....	32
4. Focus op uitvoering	35
4.1 Cultuurcoach educatie	36
4.2 Cultuurmakelaar participatie.....	36
4.3 Programma's.....	39
4.4 Subsidies	41
5. Financieel kader	43
Bijlagen:	
1. Ringenmodel.....	45
2. Conclusies interviews, stuurgroep en werkgroep cultuureducatie'.....	47

Voor u ligt het cultuurbeleid 'Typisch Stapperst' van de gemeente Staphorst. Elke cultuur is verschillend, maar kenmerkt zich door haar eigen unieke identiteit. De authentieke Staphorster kenmerken worden in de volksmond typisch Stapperst genoemd.

Vanuit een brede samenwerking en in samenspraak met cultuur gerelateerde organisaties en verenigingen is dit beleid tot stand gekomen. Het is prachtig om te zien dat de betrokkenheid en het enthousiasme op dit onderwerp groot is. Staphorst is naast ondernemerschap sterk in het behouden van kunst en cultuur. Je ziet en ervaart één en al kunst en cultuur in onze gemeente.

Cultuur raakt ook het sociale component van samenwerken, erbij horen, samen zijn. Naast een mooie visuele beleving draagt het bij aan het tegengaan van eenzaamheid, het hebben van een invulling van de dag. Cultuur is als een verbindende factor binnen onze gemeenschap. Er zijn zoveel mooie redenen te bedenken om kinderen, volwassenen en ouderen in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.

Ik nodig u, jong en ouder, uit om kennis te maken met de cultuur en kunst van Staphorst. Laat u verrassen door wat onze gemeente te bieden heeft en waar u onderdeel van kan uitmaken. Cultuur is er voor iedereen.

Jan Carlo Bos
Wethouder

Deze nota legt de verbinding tussen wat de gemeente en de gemeenschap in Staphorst doen op het gebied van kunst en cultuur en de doelen voor de komende periode.

Na de aanleiding voor deze nota gaat hoofdstuk 1 in op de gemeentelijke visie op kunst en cultuur. Bovendien wordt gekeken naar de reikwijdte van het beleid en de rol die de gemeente hierbij inneemt.

In hoofdstuk 2 worden het bestaande beleidskader en het culturele landschap van de gemeente beschreven.

Ook is een overzicht van de resultaten van inwonerparticipatie opgenomen, dat focus geeft voor de gewenste doelstellingen van het cultuurbeleid en hoe deze te bereiken.

Hoofdstuk 3 vertaalt het voorgaande naar doelstellingen met behulp van een SWOT-analyse (sterkte-zwakte en kansen-bedreigingen). Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen datgene wat we al doen en willen behouden, en wat de komende jaren extra aandacht nodig heeft.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan het cultuurbeleid.

Tot slot bevat hoofdstuk 5 de financiële aspecten van het beleid.

1.1 Aanleiding

Cultuur draagt bij aan een vitale samenleving, het verdiept ons gevoelsleven, het maakt de samenleving hechter en stimuleert de bedrijvigheid. Het te formuleren cultuurbeleid moet duidelijkheid geven over de visie, de beleidsdoelen, de positie en de rol van de gemeente ten aanzien van cultuur.

In 2021 is de raadsstartnotitie Cultuurnota 2022 e.v. vastgesteld. Hierin is het proces beschreven hoe wij tot een nieuwe cultuurnota voor de gemeente Staphorst willen komen (de laatste nota, 'Op waarde geschat' dateert uit 2013). Voorafgaand aan de startnotitie heeft de gemeenteraad het college in een motie (M70) opgeroepen om een nieuwe visie op cultuur aan de raad voor te leggen. Met het opnieuw opstellen van een cultuurnota willen wij kijken waar we op dit moment staan in relatie tot de cultuurnota die in 2013 is vastgesteld. Er moet opnieuw antwoord gegeven worden op de vraag welke beleidsdoelen we stellen, welke resultaten we willen halen en in hoeverre de gemeente verantwoordelijk is voor cultuur (rol: wat moeten wij; wat kunnen wij; welke keuzes maken wij; welke prioriteiten stellen wij). Daarbij is het van belang dat met culturele partners een bepaalde consensus wordt bereikt over de te maken keuzes in relatie tot het beschikbare budget.

Voorafgaand aan de totstandkoming van deze nota heeft in het najaar van 2021 een evaluatie plaatsgevonden door middel van een uitgebreid participatietraject. Zo zijn er ruim twintig interviews afgenomen bij culturele partijen en is er een enquête uitgezet onder inwoners, waarop honderdnegen reacties gekomen zijn. In het najaar van 2023 zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd, waar we met diverse culturele partijen gesproken over de opzet van de cultuurnota. In de tweede bijeenkomst zijn we dieper ingegaan op de inhoud van de concept cultuurnota. Uit het participatietraject kan worden geconcludeerd dat de culturele partijen in Staphorst kansen zien. Ze zijn bereid en enthousiast om kunst en cultuur in onze gemeente te versterken. Tegelijkertijd wordt er ook de noodzaak gezien en gehoord tot verbeteringen. Een en ander vindt uitwerking in deze cultuurnota.

1.2 Visie en reikwijdte

Visie

Kunst en cultuur vertaalt onze waarden, laat ons reflecteren op het verleden en verder kijken naar de toekomst. Het zorgt daarnaast voor onderlinge ontmoeting, verwondering en zelfontplooiing. Initiatieven op cultureel gebied zijn eerst en vooral de verantwoordelijkheid van culturele instellingen, verenigingen, inwoners en ondernemers zelf. Hoewel de gemeente hierin geen aansturende rol heeft, ziet zij wel toe op een cultureel aanbod dat aansluit bij de verschillende maatschappelijke behoeften.

De maatschappelijke waarde van kunst en cultuur staat daarom politiek en beleidsmatig steeds meer in de belangstelling. Het speelt onder meer een rol bij de bevordering van positieve gezondheid, waarbij de kijk op gezondheid veel breder is dan alleen tekortkoming of ziekte. Het gaat er ook om hoe mensen eigen regie voeren. Kwaliteit van leven, zingeving en mentaal welbevinden is daarbij net zo van belang als lichamelijk welbevinden.

Dit komt vooral terug in het integrale beleidsplan Sociaal Domein 'Iedereen doet mee'.

Met die achtergrond voor ogen streven wij er naar met deze cultuurnota:

- een kader te scheppen voor transparante en objectieve (beleids-)keuzes ten aanzien van Kunst en Cultuur, met name binnen cultuureducatie, cultuurhistorie, recreatie/toerisme en het sociaal domein;
- betrokkenheid en draagvlak te bewerkstelligen;
- het culturele veld te helpen zichzelf te versterken op het gebied van samenwerking, innovatie en cultureel ondernemerschap.

Gemeentelijke rol

De rol van de gemeente hierbij is vooral *faciliterend*. Wij willen initiatieven voor culturele activiteiten stimuleren. We willen nauw samenwerken met inwoners en met de (culturele) partners. De invoering en uitvoering van activiteiten ligt bij de uitvoerder (verenigingen/ instellingen).

De gemeente bepaalt welke activiteiten zij wel en welke zij niet financieel (of anderszins) wil ondersteunen. De overheid speelt dus een complementaire rol: zij ondersteunt initiatieven en cultuuruitingen die voor de samenleving van bijzondere waarde zijn en breed gedragen worden, maar te groot en/of belangrijk zijn om helemaal over te laten aan markt en samenleving.

De gemeente bepaalt welke activiteiten zij wel en welke zij niet financieel (of anderszins) wil ondersteunen. De gemeente staat open voor vernieuwende initiatieven uit de samenleving.

Reikwijdte

Cultuur beslaat een breed terrein. In navolging van de vorige cultuurnota heeft de gemeenteraad bij de startnotitie in 2021 als reikwijdte specifiek de volgende thema's benoemd voor het lokale cultuurbeleid:

- *Cultuureducatie*: kinderen/ jeugd in aanraking brengen met cultuurvormen en cultuuruitingen;
- Bewustwording en *ontplooiing van talenten* met name bij de jeugd;
- *Historie, cultuur en erfgoed*: de krachten bundelen als het gaat om (lokale) initiatieven tot verspreiding van kennis hierover, zodat vanuit de samenleving het Staphorster cultureel gedachtegoed niet alleen wordt behouden, maar ook wordt meegegeven aan de volgende generaties;
- *Cultuurtoerisme*: belang en gebruik van cultuur voor toerisme;
- *Amateurkunst*: kunstenaars mogelijkheden geven tot exposeren en presenteren;
- *Bibliotheek en archief*.

De lokale omroep/media is een medium voor cultuur. Stichting DNO Media voorziet in de behoefte van inwoners van de gemeente Staphorst op het gebied van nieuws en informatie uit de nabije woon- en leefomgeving. Daarnaast vervult de lokale omroep een waakhondfunctie ten aanzien van de lokale politiek en het bestuur en heeft de lokale omroep een verbindende functie binnen de gemeente. DNO Media richt zich met haar programma-aanbod op een breed publiek van jong tot oud, met aandacht voor de gemeentelijke politiek, informatie, cultuur en educatie. De publieke lokale omroep heeft niet specifiek een cultuurtaak c.q. cultuuropdracht. Zij is een medium voor cultuur. Jaarlijks ontvangt DNO Media een bekostigingsbijdrage van de gemeente Staphorst. De bekostigingsbijdrage is onderdeel van het Gemeentefonds dat de gemeente jaarlijks ontvangt. Deze middelen zijn onderdeel van het cultuurbudget.

Cultuur heeft in breder perspectief een relatie met andere gemeentelijke beleidsterreinen zoals jeugd, onderwijs, evenementen, ouderen- en minimabeleid, recreatie en toerisme, erfgoed, natuur en landschap, sociaal-cultureel werk, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang.

In de regio speelt het samenwerkingsverband tussen gemeenten uit de provincies Overijssel, Flevoland, Gelderland en Drenthe een rol. De stedelijke cultuurregio Zwolle bestaat uit cultuurinstellingen, eenentwintig gemeenten en vier provincies op zoek naar samenwerking om het regioprofiel te verstevigen, het publiek nog beter te bedienen en de sector te versterken. Tevens sluiten de doelen van de provincie uit de nota 'Raak! cultuurbeleid 2021-2024' aan bij de maatschappelijke resultaten van het gemeentelijke integraal beleidsplan Sociaal Domein 'Iedereen

doet mee'. Bijvoorbeeld op het gebied van cultuurparticipatie ('Meer inwoners van Overijssel nemen deel aan kunst en cultuur...'), maar ook op andere terreinen zoals educatie, aanbod en erfgoed.

Het gebouwde erfgoed maakt geen onderdeel uit van de cultuurnota, daarvoor is in Staphorst afzonderlijk beleid in nota's vastgelegd (zoals in de Erfgoednota) Wél het beleven ervan.

2. Het culturele landschap van Staphorst

2.1 Typisch Staphorst

De Staphorster cultuur, identiteit en eigenheid willen we als gemeente behouden. Hierover is in het College-programma 2022-2026 de volgende passage opgenomen: “Cultuur maakt Staphorst uniek en is diep geworteld en verweven in onze samenleving. Onze identiteit en eigenheid willen we behouden. Wij stimuleren deelname aan culturele activiteiten door scholen. Wij willen de krachten bundelen als het gaat om (lokale) initiatieven tot verspreiding van kennis over de Staphorster historie, cultuur en erfgoed, zowel voor onze inwoners als voor bezoekers. We zien graag dat de Staphorster cultuur, het erfgoed en cultureel gedachtegoed niet alleen wordt behouden, maar ook wordt meegegeven aan de volgende generaties. We zijn trots op onze cultuur en we willen graag een platform bieden om het behoud ervan te steunen.”

Verschillende tradities, activiteiten en organisaties in Staphorst dragen dit ook uit (geen limitatieve opsomming, zie vermelding van overige organisaties in het overzicht van pagina 18): *Staphorst, Rouveen en Ijhorst kennen veel tradities. Klederdracht en het Stipwerk zijn nog dagelijks zichtbaar in het straatbeeld, maar dat neemt snel af, evenals de kennis erover. Gelukkig zien we dat ook jongere generaties, al dan niet op eigentijdse wijze, steeds meer geïnteresseerd raken in de cultuur, de tradities en het erfgoed in de eigen omgeving. Dat is een mooie en belangrijke constatering; het heeft ons en onze gemeenschap mede gevormd. Dat geldt ook voor het Staphorster stipwerk en de klederdracht. Naast het bestaande aanbod en het verdwijnen van aanbod komen er ook nieuwe evenementen bij* (uit: *Pespectief Ontdek Staphorst*).

Canon van Staphorst, Ijhorst en Rouveen

De Canon van Staphorst, Ijhorst en Rouveen geeft een gevarieerd en veelzijdig overzicht van de geschiedenis, volkenkunde en kunst van de Gemeente Staphorst in vijftig vensters. In navolging van de Nationale Canon die in 2007 door de Commissie Van Oostrom gepresenteerd werd, stelde historicus Wim Coster in opdracht van de Historische Vereniging Staphorst een canon van de gemeente Staphorst samen. De Canon leidt de lezer langs de belangrijke momenten in de geschiedenis van Staphorst. De canon was een samenwerkingsproject van de Historische Vereniging Staphorst, de gemeente Staphorst en vele lokale deskundigen. De Canon van Nederland (en dus ook Staphorst) is tevens als didactisch concept ontwikkeld voor het onderwijs. De aandacht voor historie en archeologie is er onder meer ook van de Historische vereniging Staphorst, Stichting Historieherstel 2017, Stichting werkgroep archeologie regio Staphorst (SWARS), Stichting Erfgoed Zwartewatersklooster, Stichting Staphorster Stipwerk en De Veldschuur Rouveen.

Museum Staphorst

Museum Staphorst geeft een uniek beeld van de ontstaansgeschiedenis van de gemeente en haar inwoners, en hoe Staphorst zich heeft ontwikkeld. Dit beeld is van belang voor diegenen die de (culturele) achtergrond van Staphorst en omgeving willen leren kennen. Niet alleen een inzicht voor 'buitenstaanders' maar juist ook voor de Staphorsters zelf. Het museum zelf ontwikkelde zich tot het cultuurhistorische hart van het dorp. Er zijn permanente en wisseltentoonstellingen over het dorp. Ook organiseert het museum een groot aantal activiteiten voor iedereen: ieder jaar heeft Museum Staphorst een bijzondere expositie. Zo stond in 2022 *neuteboom* centraal. Dit is geschilderde houtimitatie op deuren, kozijnen, wandbetimmering en meubels. Neuteboom is de Staphorster naam voor decoratieschilderkunst. In 2023 was er een fototentoonstelling over het dorp in de jaren tachtig.

Overijssel Academie

De Overijsselacademie is een provinciaal kenniscentrum en productiehuis. De academie speelt een actieve rol in het onderzoeken, delen en koesteren van de rijke schatten van onze regionale geschiedenis, streektaal en cultuur. Men streeft er zo naar om bewustzijn te vergroten, onze erfgoedrijckdom te belichten en een diepere verbinding tussen mensen en hun leefomgeving te stimuleren. Hiervoor wordt samengewerkt met diverse partners binnen en buiten Overijssel en is de academie coördinator van het Erfgoedplatform Overijssel. Voorbeeld van projecten zijn streektaallessen op het mbo. Een docent gaat met leerlingen in gesprek over het belang van streektaal voor hun identiteit. In die lessen worden parallellen getrokken tussen een moedertaal uit bijvoorbeeld het Midden-Oosten en de moedertaal die de docent meekreeg uit Rouveen. De lessen zijn interactief en leerlingen krijgen de ruimte om hun eigen ervaringen te delen. Deze gastlessen zouden ook bij basisscholen of voorgezet onderwijs ingezet kunnen worden. Ook is men bezig met een magazine voor nieuwkomers en millennials, om achtergrondinformatie te geven over de regio (waar je woont, werkt en leeft).

Ontdek Staphorst

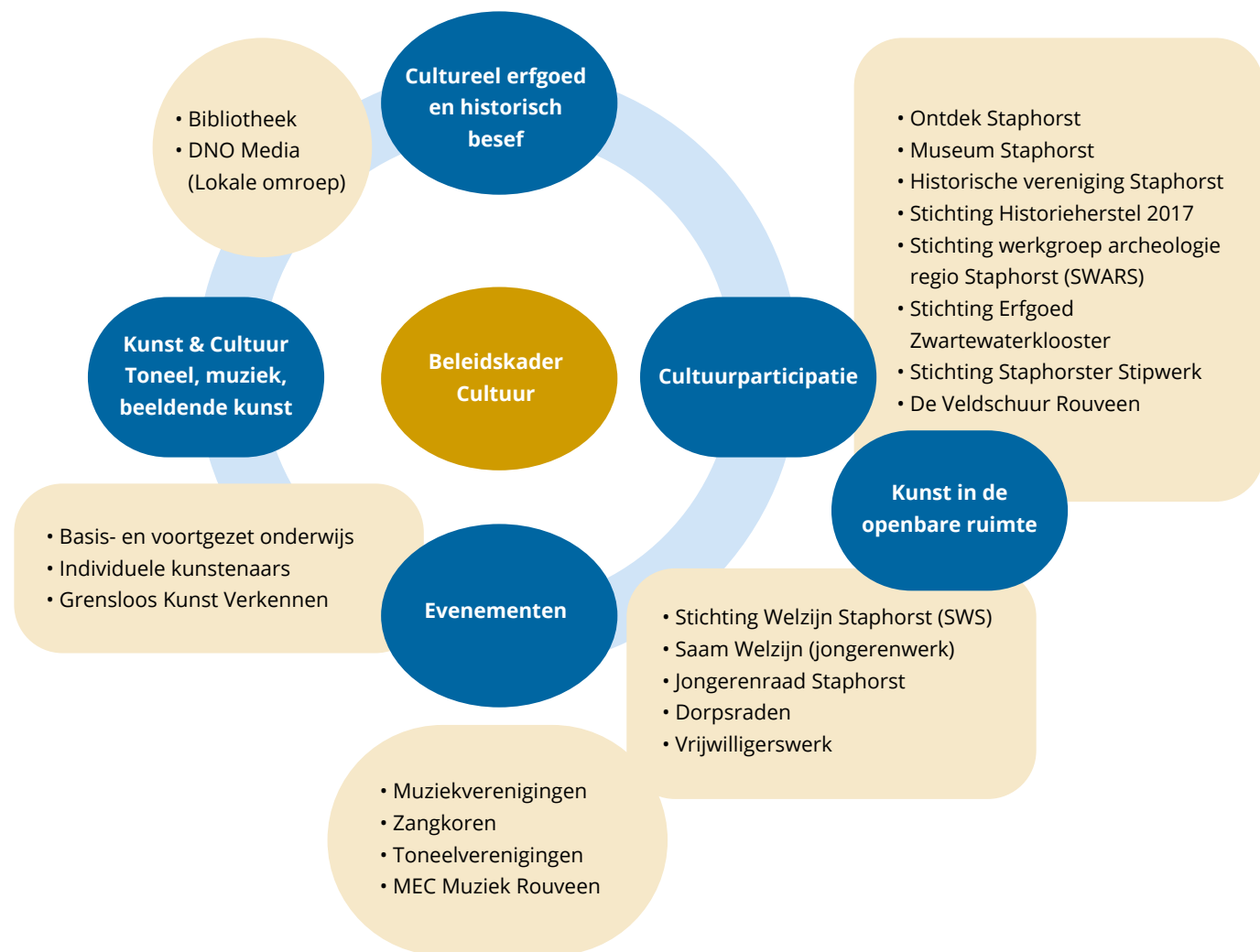
Deze stichting is een netwerk van het recreatief en toeristisch bedrijfsleven, culturele- en natuurorganisaties en winkeliers. Het heeft als doel om Staphorst op de kaart te zetten, met de slogan 'Staphorst, een cultuurhistorisch dorp waar je neerstrijkt'. Ontdek Staphorst heeft de ambitie om Staphorst te ontwikkelen naar een cultuurhistorisch dorp waar je neerstrijkt. Initiatieven en activiteiten op recreatief en toeristisch gebied worden gebundeld en inzichtelijk en toegankelijk gemaakt voor inwoners en bezoekers. Daarnaast jaagt de stichting ondernemers en organisaties aan om gezamenlijk nieuw en passend aanbod te ontwikkelen. Voor de ontwikkeling van nieuwe producten, activiteiten of routes worden de cultuurhistorische verhalen als uitgangspunt genomen. Er is een beleefkaart ontwikkeld en de website ontdekstaphorst.nl is gelanceerd.

Op deze site komen evenementen, routes, arrangementen, toeristisch-recreatief aanbod en winkels bij elkaar. Er zijn acties opgezet met de ondernemersvereniging Staphorst-Rouveen en er is een evenementenagenda ontwikkeld waarin organisatoren zelf hun activiteiten kunnen toevoegen. Een sterke verbinding en synergie met de door deze cultuurnota ingezette (extra) facilitering door de cultuurcoaches (hoofdstuk 4) ligt voor de hand. Hiervoor lenen zich vooral de volgende speerpunten van Ontdek Staphorst:

- Aanjagen van verbreding en verdieping van het aanbod van kunst en cultuur dat past bij kleurrijk Staphorst;
- Stimuleren van bewustwording, waardering en trots op de eigen dorpen en afkomst;
- Via het aanjagen en promoten van educatie- en belevingsconcepten meer inwoners en bezoekers kennis laten maken met lokaal erfgoed.

Daarnaast zijn er nog tal van andere organisaties die bijdragen aan de unieke cultuur van Staphorst. Nevenstaand is het tegenwoordige 'culturele landschap' schematisch weergegeven:

Klokkenstoel Olde Kerkhofsweg

2.2 Inwonerparticipatie

Zoals aangegeven vinden wij participatie van het culturele veld en andere belanghebbenden in de gemeente zeer belangrijk bij het opstellen van cultuurbeleid. In de afgelopen periode zijn vijftientig culturele partners bevroegd over het cultuurbeleid, van Museum Staphorst en toneelvereniging De Rieverst IJhorst tot aan Stichting Historieherstel 2017. De resultaten van de gesprekken zijn opgenomen in bijlage 2. In september en november 2023 zijn bovendien twee extra rondes gedaan waarbij bij dezelfde partijen is opgehaald of de eerder genoemde reacties nog steeds actueel zijn of nieuwe accenten nodig zijn. Daarbij is ook door de gemeente inzicht gegeven in de inhoud van de nieuwe cultuurnota. De uitkomsten van de sessies zijn in deze nota verwerkt en zijn samengevat als volgt:

- Cultuurbeleid is niet goed zichtbaar geweest. Niet in de uitvoering maar ook niet in communicatie.
- Er is behoefte aan een door de gemeente zelf geformuleerde visie op cultuur.
- De faciliterende rol van de gemeente vraagt verduidelijking.
- Er is behoefte aan meer samenwerking en verbinding, elkaar kennen en leren kennen.
- Verbinding van cultuureducatie met aandacht voor talentontwikkeling en een doorlopende leerlijn is nodig.
- Er is behoefte aan deskundigheidsbevordering op de thema's: besturen en vrijwilligers(management), ledenbehoud en werving, social media gebruik en PR en marketing, fondsenwerving (subsidies), vergunningen.
- Er is voor verschillende partijen behoefte aan een accommodatie/ruimte om te repeteren en samen te komen, vooral voor jongeren.
- Welzijnsinstellingen zien kansen om cultuur in te zetten voor het bevorderen van positieve gezondheid.

3. Doelstellingen cultuurbeleid binnen het sociaal domein

Met behulp van een SWOT-analyse (sterkte-zwakte en kansen-bedreigingen) kunnen we het voorgaande vertalen naar uitgangspunten en doelstellingen van het cultuurbeleid. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen datgene wat we al doen en willen behouden, en dat wat de komende jaren extra aandacht nodig heeft. In hoofdstuk 4 worden uitgangspunten en doelstellingen concreet uitgewerkt naar de uitvoering hiervan.

3.1 SWOT

In de gemeente Staphorst is sprake van een culturele infrastructuur die valt binnen het aanbod dat in het algemeen als representatief wordt gezien voor een gemeente met minder dan 30.000 inwoners (zie het hiervoor gehanteerde Ringenmodel van Cor Wijn/Vereniging Nederlandse Gemeenten in bijlage 1).

De sterke verenigingsstructuur vindt zijn oorsprong in het dorpse karakter van het gebied. In de praktijk blijkt dat de culturele infrastructuur door de nabijheid van steden als Meppel, Zwolle en Kampen, wordt versterkt, waarmee het aanbod lokaal kan worden aangevuld. Niettemin is er een besef van de eigen (culturele) identiteit die maakt dat de lokale infrastructuur behouden moet blijven en zich zou moeten blijven ontwikkelen. Vanuit dit perspectief is het interessant vooral te kijken naar de elementen die in de gemeente (latent) sterk zijn en welke zwakke punten tot verdere ontwikkeling kunnen worden gebracht. Uiteraard is de culturele omgeving zo groot dat hierin keuzes moeten worden gemaakt. Aan de hand van deze SWOT-analyse worden binnen het bestaande beleidskader de doelen gekozen, waar het cultuurbeleid zich primair op richt.

Daarnaast sluiten de doelen aan bij de maatschappelijke effecten zoals deze zijn geformuleerd in het integraal beleidsplan sociaal domein, zie 3.2. Uit de evaluatie van de vorige beleidsperiode (nota 'Op waarde geschat') door het participatietraject in 2021 en de nieuwe uitvraag in 2023 komt het volgende beeld naar voren.

Sterke punten van de gemeente Staphorst

Bij de totstandkoming van dit cultuurbeleid is veel positieve energie voelbaar; partijen zien in Staphorst kansen en zijn bereid en enthousiast om kunst en cultuur in onze gemeente te versterken. Daar willen we als gemeente op voortbouwen. Tegelijkertijd zien en horen we ook de noodzaak tot verbeteringen.

Sterke punten zijn vooral:

- Cultuurhistorie en erfgoedrijkdom;
- Rijke traditie en sterke identiteit;
- Innovatief karakter van dienstverlening en maakindustrie;
- Relatief sterk ontwikkelde aandacht voor educatie en talentontwikkeling (cultuurmenu op alle basisscholen en cultuurcoach educatie);
- Sterk ontwikkeld verenigingsleven en betrokkenheid bij de eigen dorpscultuur.

Aandachtspunten van de gemeente Staphorst

In zijn algemeenheid worden de mogelijkheden voor samenwerking en verbinding binnen het culturele veld en daarbuiten nog niet ten volle benut. Naast dat er op het gebied van cultuureducatie sprake is van onvoldoende onderlinge afstemming tussen de partijen, ervaart het culturele veld dat scholen een te beperkte tijdsruimte hebben om deze vorm van educatie te onderwijzen. Eenzelfde geluid horen we over de samenwerking tussen de culturele partijen en het gemeentelijk sociaal domein. Van de gemeente wordt een sterke verbindende – maar ook meer ondersteunende – rol verwacht. Als knelpunten worden verder ervaren: geen repetitieruimte of teveel wisselende ruimten, onderwaardering, financiële onzekerheid, digitalisering, vrijwilligers en terugloop van leden door vergrijzing. Tot nog toe wordt weinig gebruik gemaakt van de inclusieve waarde van kunst en cultuur: de effecten die culturele activiteiten kunnen hebben op de positieve gezondheid worden zelden benut in de lokale welzijnssector. Deze aandachtspunten willen we verbeteren.

Kansen en bedreigingen

De kansen liggen met name bij:

- meer verbinding leggen met het onderwijs: met aandacht voor talentontwikkeling en een doorlopende leerlijn;
- meer lokaal aanbod bij cultuureducatie en meer door de cultuurcoach in te zetten uren;
 - verbinden, spreiden en afstemmen van culturele activiteiten in het algemeen;
- verbindingen versterken met andere beleidsterreinen zoals sociaal domein, erfgoed en recreatie en toerisme/ economie;
 - communicatie van en met de gemeente;
- aansluiting en samenwerking versterken met partners zoals Ontdek Staphorst, Museum Staphorst, Stichting Welzijn Staphorst, Openbare Bibliotheek en in het algemeen de relevante partijen binnen het lokale en regionale culturele veld en daarbuiten, zoals ondernemers.

De bedreigingen zijn:

- de relatief kleine schaal van een gemeente met de omvang van Staphorst en de hierdoor geringere slagkracht dan een grote(re) gemeente;
- het zogenaamde 'financiële ravijnjaar 2026': vanaf dat jaar is de begroting voor alle Nederlandse gemeenten onzeker, vanwege het mogelijk wegvallen van een deel van de van het Rijk ontvangen middelen.

School herdenkt fusillade verzetsmensen bij oorlogsmonument

3.2 Uitgangspunten en doelstellingen

In het Collegeprogramma 2022-2026 is binnen programma 5 (Sport, Cultuur, Recreatie en Toerisme) aangegeven: "We willen bereiken dat het binnenschoolse aanbod voor cultuureducatie wordt uitgebreid en verdiept en daarnaast ook breder in de samenleving (buiten de school) vorm gaat krijgen. Er wordt ingezet op behoud van de (educatieve waarde van de) Openbare Bibliotheek. Om het uitdragen van onze cultuur te borgen en verstevigen, zullen wij verbinding zoeken binnen het culturele veld en de Staphorster samenleving. Dit kan gerealiseerd worden door de cultuurcoach een bredere rol te geven dan alleen binnen het basisonderwijs, wat nu het geval is. Geïnvesteed zal worden in de inzet van een cultuurcoach in de positie als verbinder en aanjager van culturele initiatieven binnen de samenleving".

In het integraal beleidsplan sociaal domein zijn ook voor het thema cultuur de volgende ambities benoemd:

Opgroeien en ontwikkelen

- Alle kinderen en jongeren in Staphorst tussen -9 maanden en 27 jaar groeien gezond, veilig en kansrijk op

Meedoen

- Inwoners kunnen naar eigen mogelijkheden meedoen in de samenleving in Staphorst

Samenleven

- Inwoners kijken naar elkaar om, geven invulling aan hun verantwoordelijkheid en zijn betrokken bij hun (directe) omgeving

Gezondheid

- Inwoners ervaren hun leven vanuit het gedachtengoed 'positieve gezondheid' als gezond

De SWOT analyse en het bestaande beleidskader leiden voor het thema cultuur tot de volgende centrale doelstellingen, die integraal onderdeel uitmaken van het integraal beleidsplan sociaal domein:

Educatie

- inwoners kunnen kennismaken en zich ontwikkelen met kunst en cultuur

Participatie

- inwoners die cultureel actief willen zijn, kunnen dat zoveel mogelijk lokaal doen

Preventie

- kunst en cultuur bevordert positieve gezondheid

3.3 Educatie: iedereen kan kennismaken en zich ontwikkelen met kunst en cultuur

We stimuleren cultuureducatie op school, door kinderen en jongeren via de basisschool in aanraking te laten komen met kunst, cultuur en erfgoed (muziek, tekenen/schilderen, bewegen/dans, toneel/drama, taal/literatuur, media). Een lokaal onderwijsprogramma is van belang voor het meegeven van (culturele) identiteit. Ook gaat het om bewustwording en ontplooiing van talenten bij de jeugd. Gebruik wordt gemaakt van o.a. de provinciale regeling Cultuur aan de Basis 2.0 (CAB). Dit programma met extra financiering van de Rijksoverheid is gericht op de integratie van kunst- en cultuuronderwijs in het dagelijkse lesprogramma van de basisscholen. De regeling is gebaseerd op cofinanciering: een deel wordt door de provinciale overheid bekostigd, een deel door de gemeente, middels de inzet van een cultuurcoach educatie. Daarnaast wordt vanuit de zogenaamde lumpsum 11 euro per leerling door het onderwijs gefinancierd. Een professionele uitoefening van cultuureducatie in het onderwijs is essentieel voor het behouden van de kwaliteit. Ambities op het gebied van cultuureducatie zijn:

- Voortzetting en doorontwikkeling van het cultuurmenu;
- Bewustwording en ontplooiing van talenten;
- 100 % deelname door de scholen aan het cultuurmenu;
- Streven dat alle scholen zijn voorzien van een gecertificeerde ICC'er (interne cultuurcoördinator);
- Een aansluiting bij lokaal aanbod;
- Het borgen van de Canon van Staphorst in het programma;
- De aansluiting van het voortgezet onderwijs om zo de doorlopende leerlijn verder te realiseren.

3.4 Participatie: ieder die cultureel actief wil zijn, kan dat zoveel mogelijk lokaal doen

De tweede doelstelling van het cultuurbeleid is dat het culturele aanbod in Staphorst zo veel mogelijk kenbaar en toegankelijk is op lokaal niveau. En liefst uitdagend, kritisch, vernieuwend en verbindend. Het aanbod moet blijven bestaan uit verschillende disciplines, genres en allerlei mengvormen daartussen. Deze veelzijdigheid zorgt ervoor dat de kunst in de gemeente van, voor en door iedereen is. Naast individuele verrijking levert dit ook gedeelde sociale ervaringen op; een belangrijk element bij de totstandkoming van sociale samenhang.

We willen bereiken dat de diverse samenstelling van het aanbod meer wordt gestimuleerd, zodat dit alle leeftijds- en bevolkingsgroepen aanspreekt en talentontwikkeling bevordert

Een inclusieve cultuursector betekent dat inwoners en kunstenaars samen cultuur maken, tonen en beleven en dat er ruimte is voor verschillende perspectieven en verschillende doelgroepen/culturen. We willen bijvoorbeeld de jeugd in Staphorst meer betrekken bij kunst en cultuur door het aanbieden van buitenschoolse activiteiten. Hiermee wordt de verbindingen tussen de verschillende gezindten in Staphorst versterkt en iedereen bereikt. We willen activiteiten van de sector en het onderwijs stimuleren die talent laten ontwikkelen bij jong en oud. Belangrijk aandachtspunt is de relatief geringe deelname aan activiteiten door jongeren tussen 16 en 23 jaar.

We willen dat de drempel voor deelname zo laag mogelijk is

We behouden de bibliotheek als een laagdrempelige, sociaal-maatschappelijke en culturele ontmoetingsplek, waar lezingen, workshops, cursussen kunnen worden gevolgd en een kennislabs is gevestigd.

We investeren in de bestrijding van laaggeletterdheid en zetten in op goede Nederlandse taalbeheersing als toegangspoort om de weg te vinden in Staphorst. We stimuleren de realisatie van vervoer van en naar activiteiten, zodat bepaalde doelgroepen (bijvoorbeeld in de zorg) culturele activiteiten kunnen bijwonen die bijdragen aan hun welbevinden. We blijven minder draagkrachtigen korting geven op culturele activiteiten door middel van de minimaregeling.

We willen de zichtbaarheid vergroten

De zichtbaarheid van veel culturele activiteiten is voor verbetering vatbaar. Daarbij is van belang wat initiatiefnemers zelf ondernemen om kenbaar te zijn maar ook wat de gehele sector daarin zou kunnen bereiken. Vooral bij het stimuleren van een of meerdere kunst disciplines als geheel liggen kansen die in onderlinge afstemming en met ondersteuning van de gemeente kunnen worden benut. Het gaat hierbij ook om meer zichtbaarheid van cultuurhistorisch erfgoed, dat bepalend is voor Staphorst (er zijn zo'n 300 rijksmonumenten en 300 gemeentelijke monumenten in de gemeente, met daarnaast een groot aantal karakteristieke panden). Te denken valt aan het onderwijs en bij evenementen of (toeristische) attracties. En uiteraard aan nieuwe activiteiten.

3.5 Preventie: kunst en cultuur bevordert positieve gezondheid

De derde doelstelling is het bevorderen van positieve gezondheid, gericht op kwaliteit van leven en mentaal welbevinden. Deelname aan participatieve kunstpraktijken (kunstzinnige projecten in de gemeenschap, waarin inwoners actief kunnen participeren) kan zorgvragers zodanig versterken dat zwaardere zorg of andere problemen uitgesteld of voorkomen worden. Het kan bovendien preventief worden aangeboden aan bepaalde risicogroepen zoals waar het gaat om eenzaamheid.

Het doel is dat inwoners zo lang mogelijk fysiek en mentaal vitaal kunnen blijven en daarmee tevens zorgkosten uit te stellen. Verschillende beleidsterreinen worden daarom aan cultuurbeleid gekoppeld, zoals gezondheidsbeleid, jeugd- en jongerenbeleid en minimabeleid.

We willen inwoners 'in hun kracht zetten', zorgvragers versterken en ze regie laten nemen. Kunstprojecten zijn leuk om aan mee te doen en participatieve kunstenaars werken krachtgestuurd in plaats van probleemgestuurd: ze zijn tenslotte geen hulpverleners. Dit is een goede voedingsbodem voor positieve verandering.

Als mensen niet worden aangesproken op hun problemen of 'patiënt-zijn', kan er een nieuw zelfbeeld ontstaan. Dit veranderende zelfbeeld geeft deelnemers de mogelijkheid meer aan de samenleving deel te nemen en meer verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en hun omgeving. Onderzoek laat zien dat actieve cultuurdeelname bij uitstek bijdraagt aan een versterking van individuen en tot meer welzijnsbeleving.

Concreet gaat het onder andere om vergroten van zelfredzaamheid, doorbreken van sociaal isolement, talentontwikkeling en educatie, verminderen van sociale achterstand en inburgering.

Te denken valt aan:

- Sociaal culturele projecten voor (kwetsbare) jongeren: bijvoorbeeld gericht op het versterken van sociale vaardigheid en weerbaarheid onder jongeren (middels o.a. theatercursussen) en het bespreekbaar maken van onderwerpen als (de risico's van) pestgedrag, drugs, alcohol, sociale media en schulden;
- Sociaal culturele projecten voor ouderen: bijvoorbeeld gericht op het verminderen van eenzaamheid. Een voorbeeld is dagbesteding met een cultureel programma voor ouderen met dementie. Maar ook door ouderen te ondersteunen bij het zelf organiseren van culturele activiteiten;
- Talentontwikkeling voor jongeren als onderdeel van cultuureducatie, het regulier onderwijs of als onderdeel van het aanbod van professionele aanbieders;
- Intergenerationele kunstprojecten (bijvoorbeeld in samenwerking met zorgcentra);
- Culturele, educatieve activiteiten voor minima;
- Voorstellingen/ workshops door en/of over andere culturen;
- Buurtactiviteiten, ook gericht op culturele diversiteit;
- Cultureel ondernemerschap: activiteiten combineren met leegstand winkels;
- Voorstelling over het zoeken naar identiteit;
- Activiteiten in het kader van inburgering van statushouders;
- Meer bewegen in relatie met beleid gezond sporten.

Om duurzame samenwerking tussen cultureel veld en welzijnspartijen tot stand te brengen is het nodig om bestaande initiatieven te versterken en nieuwe initiatieven en samenwerking aan te jagen/structureel te maken. Subsidieafspraken moeten hierop worden afgestemd.

4. Focus op uitvoering

Veel aanbieders organiseren activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. In een aantal gevallen doen de initiatiefnemers dit geheel zelfstandig. Dat lukt niet altijd als de middelen ontoereikend zijn. Door middel van gemeentelijke subsidiering worden activiteiten ondersteund, waar deze anders niet zouden kunnen plaatsvinden. Het gaat dan niet alleen om incidentele activiteiten, maar ook om een structureel aanbod, vooral in geval van een maatschappelijke functie. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van het cultuurmenu op de scholen of de dienstverlening van de Openbare Bibliotheek. Andere activiteiten vinden vaak niet plaats als men niet een 'klein zetje' heeft gekregen om uit de startfase te komen, vanwege onbekendheid met partners of als men niet weet hoe deze te organiseren binnen de geldende regelgeving.

Centraal uitgangspunt binnen het cultuurbeleid is dan ook: verbindt initiatieven en activiteiten waar mogelijk en jaag deze aan met ondersteuning van het culturele veld in uren en (incidenteel) programmaged voor een projectmatig doel. Daarbij gebruikmakend van het leggen van combinaties met andere terreinen binnen het sociaal domein, economie en toerisme en vastgoed met een culturele bestemming (waaronder erfgoed).

Dit sluit aan de SWOT analyse en de sessies met het culturele veld: verbinding leggen met onderwijs, verbinden, spreiden en afstemmen culturele activiteiten, verbinding op andere beleidsterreinen zoals sociaal domein en recreatie en toerisme, meer aandacht voor cultuureducatie, communicatie van en met de gemeente en inzet van meer uren van de cultuurcoach educatie. Om dit te kunnen doen wordt de uitvoering van het cultuurbeleid gekoppeld aan de doelstellingen van hoofdstuk 3. Hierop afgestemde programma's geven aan hoe en met welke instrumenten de gemeente deze doelen wil behalen. Deze instrumenten zijn gebaseerd op:

- de benodigde gefaciliteerde uren van de cultuurcoach educatie en cultuurmakelaar participatie (4.1 en 4.2)
- commitment en initiatief van partijen in het cultureel, sociaal en economisch domein bij programma's (4.3) en subsidies (4.4).

4.1 Cultuurcoach educatie

De cultuurcoach educatie levert reeds jaren een bijdrage aan de ontwikkelingskansen van cultuuronderwijs van kinderen onder schooltijd. Kinderen kunnen kennismaken met verschillende disciplines van kunst en cultuur (zie 3.3). Een van de doelstellingen is om kinderen na deze kennismaking ook in hun vrije tijd te laten deelnemen aan het lokale kunst- en culturaanbod. In Staphorst betreft dit binnenschools aanbod.

De cultuurcoach educatie organiseert het educatieaanbod voor de scholen en roostert dit aanbod in overleg met het onderwijs in. Om de aandacht voor educatie te versterken en ook langs de weg van naschoolse educatie voort te zetten (doorlopende leerlijn) is de financiering uitgebreid. Daarnaast is voorzien in aanvullende inzet van een cultuurmakelaar participatie (in één functie met de cultuurcoach educatie of in een afzonderlijke functie).

4.2 Cultuurmakelaar participatie

Deze nieuwe functie wordt gefaciliteerd als noodzakelijke schakel tussen het beleid en het culturele veld. Hij/zij faciliteert, verbindt en coördineert primair het kunst- en cultuurveld en maakt het zichtbaar. Bovendien wordt zo deskundige ondersteuning aan de ontwikkeling van cultureel ondernemerschap gegeven en worden organisaties gefaciliteerd om slagkracht te ontwikkelen en elkaars sterke kanten te benutten. Maar ook worden drempels verlaagd bij de organisatie van incidentele activiteiten, en structurele samenwerkingsverbanden in gang gezet.

Zo kunnen 'van onder af' de nodige verbindingen worden gelegd tussen welzijns- en culturele initiatieven. Hierbij is het zichtbaar maken van culturele activiteiten een groot aandachtspunt. Te ontwikkelen zijn bovendien het benutten van culturele activiteiten in het sociaal domein (zoals op het gebied van inclusie, doorbreken van eenzaamheid en bevorderen van positieve gezondheid in het algemeen).

Cultuurmakelaar

Stimuleert, versterkt en verbindt culturele activiteiten op lokaal niveau en het laat cultureel-maatschappelijke initiatieven ontstaan. Stimuleert cultuurparticipatie en culturele activiteiten binnen het onderwijs, het sociale domein en veld van recreatie en toerisme. Verbindt de verschillende partijen, spelers, ambities en ideeën. Geeft vorm aan een (digitaal) cultuurplatform, dat een belangrijk overzicht geeft van het culturele leven in Staphorst en op toegankelijke, aantrekkelijke en succesvolle wijze vraag en aanbod bij elkaar brengt. Voert regie op het programma-aanbod en staat in nauw contact met de cultuurcoach educatie om zo de verbinding met het onderwijs te borgen.

4.3 Programma's

We gaan de cultuurmakelaar participatie dus vooral op een breder terrein inzetten dan (alleen) cultuureducatie. Deze makelaar is als de spin in het web die culturele partijen, welzijn en recreatie en toerisme aan elkaar verbindt. De makelaar onderzoekt met partijen de opzet van een Cultureel Platform Staphorst en gaat aan de slag met een in samenspraak met het maatschappelijk-culturele veld opgestelde concrete uitvoeringsagenda. Met name Stichting Ontdek Staphorst is hierbij een voor de hand liggende partner.

Om de financiële middelen efficiënter en doelgerichter in te zetten, wordt vanuit gemeentelijk beleid met input van de cultuurmakelaar nagegaan of subsidieregelingen voor cultuur kunnen worden aangepast. Voor het behalen van maatschappelijke resultaten willen we immers de inzet van innovatieve culturele projecten stimuleren en de deskundigheid van culturele partijen bevorderen.

Bij het participatieprogramma denken we aan:

- de opzet van een Cultureel Platform Staphorst;
- een deskundigheidsbevorderend en ondersteunend aanbod voor culturele organisaties;
- de opzet van een cultuuragenda;
- het samen met partners faciliteren van expositie- en presentatieruimte;
- het organiseren van samenwerking in (ook naschools) programma-aanbod tussen welzijnspar-tijen, locaties cultureel erfgoed en culturele makers; bewaren (behoud, toegankelijkheid, kennis) en doorgeven van het eigen cultureel erfgoed, materieel en immaterieel (met o.a. aandacht voor volkskunst, -cultuur, streektaal en cultuurtoerisme).

Wat betreft cultuureducatie is er behoefte om meer aandacht te besteden aan het digitaal aanbie-den van cultuureducatie. De cultuurcoach educatie neemt een proactieve rol in door de scholen hier-over te informeren. Daarnaast heeft deze coach de opdracht om vooral het basisonderwijs te helpen bij het ontwikkelen van cultuureducatieprogramma's. Dit doet de cultuurcoach bij voorkeur in samenwerking met de lokale culturele (vrijwilligers)organisaties. De coach ondersteunt het onderwijs in het ontwikkelen van hun eigen visie op cultuureducatie. Het programma zal worden gebaseerd op de ambities zoals vermeld in hoofdstuk 3.3.

4.4 Subsidies

Om uitvoering te geven aan het cultuurbeleid zet de gemeente reeds verschillende subsidies in. Daarnaast wordt steeds gekeken naar (extra) mogelijkheden van externe of cofinanciering.

Cultuursubsidies

	Begroting 2024
Cultuureducatie (incl. inzet cultuurcoach)	134.000
Subsidies kunst en cultuur	35.000
Openbare Bibliotheek en Lokale Omroep	371.500
Cultureel Erfgoed	81.000
Totaal	621.500

Cultuureducatie: Vanuit de provincie gaat het momenteel om een subsidie van 11.958 euro per jaar (vanuit de CAB 2.0, Curriculum.nu: Cultuur en Kunstzinnige Vorming). Dit loopt t/m 2025. Er zal daarna waarschijnlijk weer een nieuwe provinciale subsidie komen, maar dat is einde 2023 nog niet bekend. De gemeentelijke bijdrage is nu 4.000 euro per jaar voor de activiteiten. AMV, algemene muzikale vorming, is opnieuw aanbesteed (kosten zijn 50.000 euro op jaarbasis).

Subsidies kunst en cultuur: Hier zijn verschillende subsidies voor sociaal cultureel werk in opgenomen, zoals Oranjevereniging, Prinses Margriet en Overijsselacademie.

Openbare Bibliotheek: Dit betreft het budget voor Bibliotheekwerk, onder andere ter uitvoering van thema Cultuur.

Cultureel Erfgoed: dit omvat (zorg voor) monumenten, kerktorens en klokken en de museumboerderij.

Fondsen

Er kan meer gebruik worden gemaakt van fondsen, bijvoorbeeld het Fonds voor Cultuurparticipatie. Dit fonds stimuleert met subsidies culturele initiatieven en scholen in het hele land om cultuur te (leren) maken. Dwars door alle disciplines heen. De subsidie wordt verleend onder voorwaarde van cofinanciering, dus ook eigen geld moet worden ingebracht. Het fonds werkt samen met verschillende partners, zoals culturele instellingen, verenigingen, erfgoedinstellingen, scholen, andere fondsen, overheden en maatschappelijke instellingen. Om het culturele veld en het onderwijs te helpen om een aanvraag in te dienen voor het fonds is de cultuurmakelaar een onmisbare schakel.

5. Financieel kader

We gaan uit van het bestaande financiële kader en de bestaande ambtelijke capaciteit voor cultuur. Om uitvoering te geven aan het cultuurbeleid zet de gemeente behalve subsidies (beleids-)regie/ beheer en overige financiële middelen in, waaronder het ondersteunen van (culturele) accommodaties. Daarnaast wordt voor en na bepaalde evenementen personele ondersteuning geboden en worden in sommige gevallen materialen beschikbaar gesteld.

We gaan op zoek naar nieuwe combinaties en mogelijkheden. Niet alleen op inhoud, maar ook voor de financiering van culturele activiteiten met een breder doel dan alleen cultuur. We zien vooral kansen voor cultuur in de verbinding met andere beleidsterreinen zoals welzijn, economie, onderwijs, recreatie en toerisme. Hierbij moeten we ook oog hebben voor landelijke en provinciale financieringsmogelijkheden voor culturele activiteiten.

Voor de uitbreiding van de inzet van de cultuurcoach educatie en de cultuurmakelaar participatie is aansluiting gezocht bij de door de Rijksoverheid ingestelde SPUK regeling: Specifieke Uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026, in het kader van het GALA (het 'Gezond en Actief Leven Akkoord'). In het akkoord hebben de Rijksoverheid, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten VNG, de Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en de GGD GHOR Nederland afgesproken hoe we in 2040 een gezonde generatie bereiken met weerbare gezonde mensen, die opgroeien, leven, werken en wonen in een sociaal en fysiek gezonde leefomgeving.

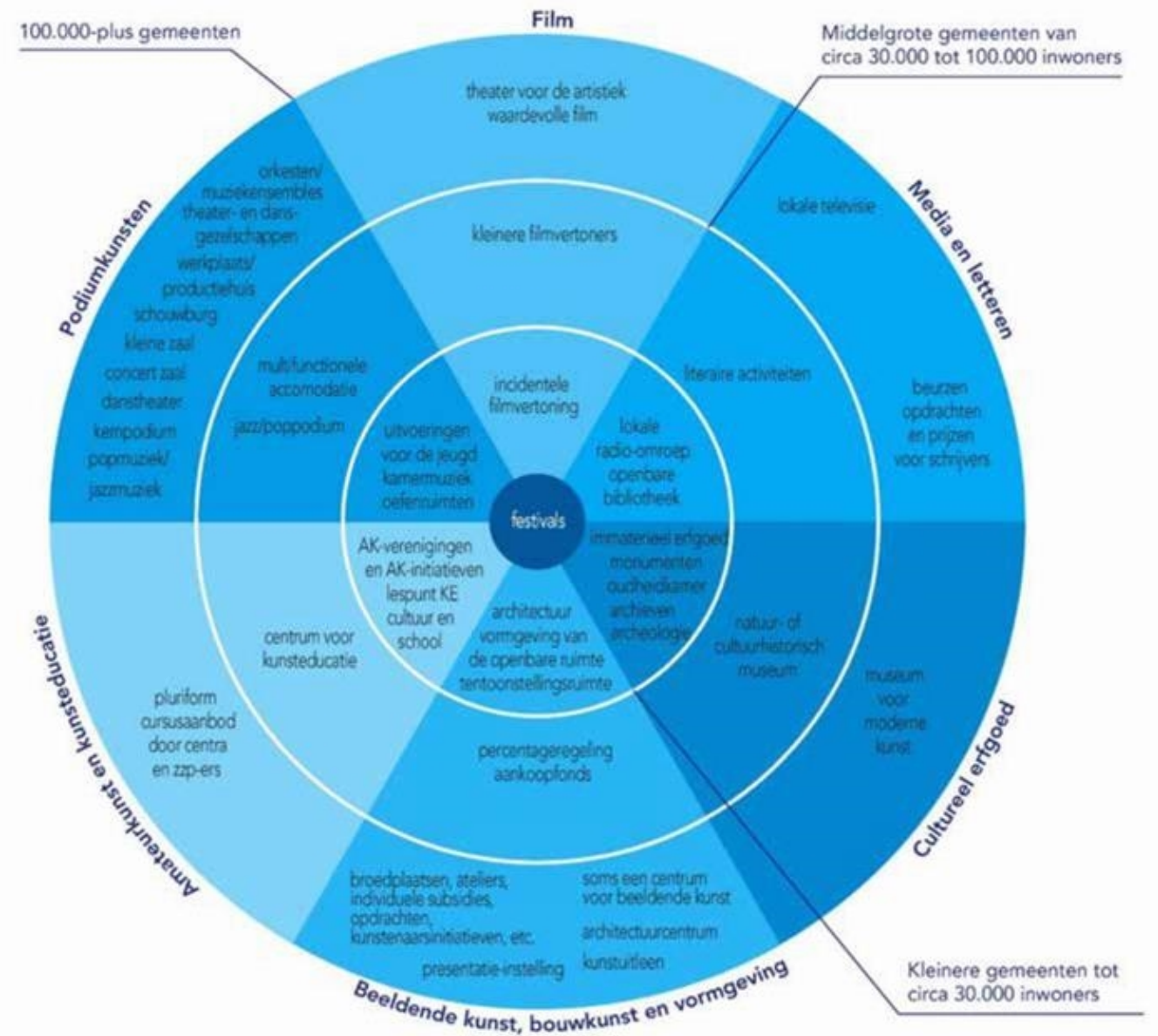
Met het GALA en het IZA ('Integraal Zorgakkoord') bouwt Staphorst aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Een pleidooi om de benodigde inzet meer in samenhang te bekijken. Een visie die we als gemeente onderschrijven in het collegeprogramma en in het integrale beleidsplan Sociaal Domein 'Iedereen doet mee'.

De middelen uit het financiële arrangement zijn echter voor de periode 2023-2026 (in een aantal gevallen tot 2025). Er is nog onduidelijkheid over de beschikbaarheid van de middelen na de periode van 2026. We enthousiasmeren onze partners al wel vast om aan de slag te gaan, zodat we de komende jaren al kunnen inzetten op bevorderen van gezondheid en het versterken van de sociale basis.

Bijlage 1 Ringenmodel

Staphorster stipwerk

Gevoerd cultuurbeleid

In de afgelopen 6 jaar heeft er een verschuiving plaats gevonden. De rol van de cultuurcoach is veranderd, de persoonlijke component is weg. De cultuurcoach moet een culturele antenne hebben en moet daarin een informerende en faciliterende innemen. Het systeem van de website Jong in Staphorst functioneert verder goed.

Toekomstig cultuurbeleid

Meer plek voor lokale cultuur in het aanbod van cultuureducatie. Geen hap snap aanbod maar doordachte leerlijnen met verdieping. Een proactieve rol van de cultuurcoach kan bijdragen aan een kwalitatief beter aanbod.

Financieel

Financiering komt vanuit de provincie, het budget per kind is 11 euro plus 3 euro per kind vanuit lumpsum gelden. Het financiële plaatje is voor de werkgroep cultuureducatie niet duidelijk. Er is niet genoeg budget om alle dingen te doen die de werkgroep wil doen daardoor leggen scholen incidenteel zelf middelen bij.

Trends/kansen

Cultuureducatie in de praktijk fysiek beleven heeft een positief effect op kinderen. Er is behoefte om ook meer aandacht te besteden aan het digitaal aanbieden van cultuureducatie. Een kans is ook dat de cultuurcoach een proactieve rol gaat innemen. Meer informeren en het aandragen van het aanbod/concreet/praktisch.

Colofon

Deze cultuurnota is een uitgave van gemeente Staphorst, afdeling Samenleving.

Tekst

Medewerkers afdeling Samenleving

Foto's

Jaco Hoeve, Ontdek Staphorst

Vormgeving

Frank de Wit

Gemeente Staphorst
Binnenweg 26
7951 DE Staphorst

www.staphorst.nl

Staphorst,
januari 2024

Voor vragen of opmerkingen over de inhoud van dit beleidsplan kunt u mailen naar:
info@staphorst.nl